

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Officio Ordinarii iudicis. Titulus XXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

Ex quo Legatus retulit causam Papæ, illius desinit esse iudex, c. licet, extr. eod.

Citatione perpetuatur Delegati iurisdictionio, c. fin. extra, eod.

Generalis commissio ad ea, quæ in signum privilegij singularis, sunt Summo Pontifici reservata, non extenditur, c. quodd translationem, extr. eod.

Legatus plurium locorum iurisdictionem habens, in quolibet iurisdictionem suam exercere potest, ita quodd facta vnius loci in alio explicare possit, c. nouit ille, extra, eod.

Sicuti iudex secularis cogitur sententiam per iudicem Ecclesiasticum latam executioni mandare: ita iudex Ecclesiasticus sententiam iudicis secularis exequi tenetur, arg. c. cum ad verum, 96 dist. nunquam tamen ad petitionem secularis excommunicabit, nisi canonica monitione præmissa, c. sacro, extr. de senten. excom.

Laicus patronus non debet se intromittere rebus Ecclesie, nisi quoad defensionem, c. 1. 2. 3. & 4. dist. 10.

Sententia lata contraria primæ, non valet, §. diffinitima, 2. q. 6.

Excommunicatio est mucro Episcopalis, c. corripitur, 24. q. 3. & c. 1. 16. q. 2.

DE OFFICIO ORDINARIII iudicis.

Titulus XXXI.

Continuatio.

Qui nō ab inferiore quodam prælato iurisdictionem ordinariam habente, sed lege aliqua,

qua, vel consuetudine confirmatus per se iurisdictioni præest, vel à Principe aliqua potestate præditus est, iurisdictionem ordinariam habere dicitur, l. qui neque, ff. de iud.

Quid iurisdictionis Ordinaria?

Ordinaria iurisdictionis est, potestas vniuersaliter exercendæ iurisdictionis inter subditos, proprio iure, vel principis beneficio competentis, c. transmissam, extr. de elect. l. more maiorum, l. & qui vniuersaliter, ff. de iurisd. om. iud.

Quæ causa Efficiens?

Causa efficiens, 1. est, consuetudo, vel lex, c. cum contingat, extr. de foro comp. & c. cum ab ecclesiarum, extr. eod. l. qui neque, ff. de iud. 2. consensus principis tam Ecclesiastici, quam secularis. Sicut enim Põtifex Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos Ordinarios facit: ita etiam Imperator, Duces, Marchiones, Comites, Barones, & similes, ordinarios cõstituit, c. in nouo, dist. 21. 3. vniuersitas, per electionem, c. decernimus, extr. de iud. c. cum in Ecclesijs, ext. de maior. & obedient. Hinc dicitur ordinaria iurisdictionis, quæ à Pontifice, Imperatore, Rege, lege, vel consuetudine, aut vniuersitate, & non ab alio conceditur, Panorm. in c. cum contingat, extr. de foro comp. & Felinus, ibidem.

Quæ Materia in qua? vel Subiectum?

Materia in qua, vel subiectum, in quo iurisdictionis subsistit, est, persona quæ territorium habet id est, exercitium iurisdictionis. Quia per territorium denotatur iurisdictionis exercitium, Clem. Romani, §. sanè, extr. de elect. gl. in l. quæ-

cunque, C. de fundis limitrophis. Exercet autem Princeps non tantum iurisdictionem in loco, vbi proprietas terræ ad ipsum spectat, verum si tantum potestatem in certas personas eo loci habeat. propter illas enim territorium habere videtur, Ioan. And. in d. c. cum contingat, & Felin. in c. Rodolphus, vers. territorio, extr. de rescrip. cum territorium dicatur, eò quod magistratus eius loci intra eos fines terrendi. i. submouendi ius habeat, gl. in c. fin. de constitut. lib. 6. Innocen. in c. cum ad sedem, extr. de restit. spoliat. Ex his patet, iurisdictionem potius personæ, quam territorio, pro loco, vbi iurdictio exercetur, accepto, coherere, Chassa. fol. 91. Personæ aut, quæ iurisdictioni præsumunt iure pontificio sunt, Legati Apostolici, Patriarchæ, Primates, Metropolitanæ, Episcopi, principalis Officialis, & quiuis collegiata Ecclesiæ præfectus. Quamuis Episcopo inferior, eius subditus sit, c. nullus, 7. q. 2. c. cum ab Ecclesiarum, in prin. glos. vbi Abb. extr. eod. & idem Abb. in c. 2. eod.

*Quæ Materia circa quam? vel
Obiectum?*

Omnia ea, quæ iurisdictionis esse dicuntur, vt sunt, institutio, destitutio, correctio, reformatio, causarum omnium ad forum Ecclesiasticum, de iure spectantium, cognitio, Ecclesiasticarum censurarum promulgatio: quæ Honorius III. in cap. conquerente, extr. eod. recenset.

Quæ Forma?

Forma varia est. Nam aut de plano, & absque iudicij figura iurdictio exercetur: aut solenni iudiciorum

diciorū forma obseruata; quod quidē illi, qui iurisdictioni p̄est, pro causā qualitate obseruare licet. Forma aut̄ probandæ iurisdictionis varia quoq; est. Nam per tacitas, vel expressas assertiones fit: vel per vulgi opinionē: vel per iudicū sententias: vel per captionem reddituum, custodum appositionem, & exercitium iurisdictionis, de quibus vide Chassa. fol. 91. in consuet. Burgun.

Quis Effectus & Finis?

Potestas exercēdi ea, quæ ad legē iurisdictionis spectant: licet ordinario iudici, ratione dignitatis, in qua constitutus est, plenior potestas in sua diocesi permittatur. Vnde ius Episcopale, vel pastoralis potestas, in tria membra diduci dicitur. Quædā. n. ad Episcopū pertinent, iure Ordinis: vt, Ecclesiæ, & altarium consecratio, virginū benedictio, clericorū ordinatio. Quædā lege iurisdictionis: vt, corrigēdi, cōferendi, excōmunicandi, instituendi, de causis ad forū Ecclesiasticum, de iure spectantib. cognoscendi, examinandiq; potestas. Quædā lege diocesana: vt, ius exigendī procurationē, cathedralicū siue synodaticū, ius exigendī & percipiēdi census, & decimas, vide c. conquerēte, & Abb. in c. dilectus, extr. eod. & c. 1. 10. q. 3. Est & actio confessoria & negatoria effectus iurisdictionis, quæ ex iurisdictione producta ad defensionē eius, iudici ordinario cōpetit, Innocen. in d. c. conquerēte, extr. eod. Et hodie pœna fractæ pacis plectitur, qui alienam iurisdictionem violentiā dolosē adhibita, violat, Henning. in caus. de territor. Sax. libr. 2. art. 71. Finis etiam est, tuitio subditorum, quam si non iustē curet, diuina vindicta illi erit reformidanda.

quoniam, vt dicitur in c. 1. extr. de off. Archidiaconi, sanguis subditorū à Deo, coram quo tenebitur de omnibus rationē reddere, de manibus suis in die iudicij requiretur.

A X I O M A T A.

Licet in genere, quod non licet in specie, c. si sacerdos, extr. eod.

Lex diocæsana, & lex iurisdictionis, differūt: vnde res iudicata in vna non obstat agenti in alia, c. dilectus, extr. eod.

Episcopi, qui per se non possunt, tenentur assumere idoneos coadiutores in diuinis ministerijs, c. inter cetera, extr. eod.

Ad hoc, vt habeat iurisdictionem Prælatus in clericos, vel in Ecclesijs electus, oportet quod & vniuersitas, qua eligit, sit clericorum, vel religiosorum, vel aliàs idē Prælatus iurisdictionem de Ecclesiastico Prælato recipiat, & quod electus sit clericus vel religiosus: cum aliter non dare, nec recipere possunt spirituales, scilicet, excommunicandi, interdicendi, & consimilium, iurisdictionem, c. contingit, extr. de arbitris.

DE OFFICIO IUDICIS.

Titulus XXXII.

Continuatio.

CUm iurisdictiones sint variæ, vario etiã iudicis officio administrantur: merum quidem & mixtum imperium nobili, simplex verò iurdictio mercenario, iudicis officio expeditur.

Quid